

استاندارد ملی ایران

۳۲۰۳-۹

چاپ اول

مرداد ۱۳۹۲

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

INSO

3203-9

1st.Edition

Aug.2013

آزمون بتن تازه - قسمت ۹: بتن خود متراکم

آزمون قیف V شکل

Testing fresh concrete -
Part 9 : Self-compacting concrete
V-funnel test

ICS: 91.100.30

t.me/@advancercetConcreteTechnology
کانال تلگرام پیش فتو

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان ، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از تجزیف نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب ، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود . بدین ترتیب ، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده بشوند.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند . در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور ، از آخرین پیشرفت های علمی ، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود .

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون ، برای حمایت از مصرف کنندگان ، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی ، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی ، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور ، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید . همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره ، آموزش ، بازرگانی ، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی ، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش ، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم ، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند . ترویج دستگاه بین المللی یکاها ، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش ، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است .

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«آزمون بتن تازه- قسمت ۹: بتن خود متراکم آزمون قیف ۷ شکل »

سمت و / یا نمایندگی

اداره کل استاندارد آذربایجان شرقی

رئیس:

فرشی حقو، ساسان

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

دبیر:

اداره کل استاندارد آذربایجان شرقی

رواء، افشین

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

اعضاء : (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

ادریسی، نازیلا

واحد شرکه رود

(کارشناسی ارشد معماری)

اداره کل استاندارد آذربایجان شرقی

ارشد شبخانه، بهمن

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

عضو هیئت علمی موسسه آموزش عالی

احمدخانی ملکی، بهرام

سراج

(کارشناسی ارشد معماری)

عضو هیئت علمی موسسه آموزش عالی

باغبان گلپسند، غلامرضا

سراج

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

پوربابا، مسعود

واحد مراغه

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

شرکت کیفیت آفرینان آذر

تبیریزی، آذر

(کارشناسی مهندسی عمران)

زمانپور، اصغر

(کارشناسی مهندسی عمران)

عدالتی، حسین

(کارشناسی ارشد مهندسی عمران)

فتح العلومی، بهرنگ

(کارشناسی ارشد معماری)

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مراغه

اداره کل استاندارد آذربایجان شرقی

سازمان ملی استاندارد ایران

قدیمی کلجاهی، فریده

(کارشناسی ارشد شیمی)

مجتبیوی، علیرضا

(کارشناس مهندسی مواد)

پیش گفتار

استاندارد "آزمون بتن تازه- قسمت ۹: بتن خود متراکم آزمون قیف V شکل " که پیش‌نویس آن در کمیسیون- های مربوط توسط سازمان ملی استاندارد ایران تهیه و تدوین شده است و در چهارصد و سیزدهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآوردهای ساختمانی مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۱، مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

BS EN 12350-9:2010, Testing fresh concrete - Part 9 : Self-compacting concrete -V-funnel test

آزمون بتن تازه- قسمت ۹: بتن خود متراکم آزمون قیف ۷ شکل

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، ارایه روشی برای تعیین زمان روانی بتن خود متراکم از قیف ۷ شکل می‌باشد. این آزمون برای مواردی که بیشینه اندازه دانه‌ها بیشتر از 22.4 mm است، کاربرد ندارد.

مراجع الزامي ٢

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است.
بدین ترتیب آن مقررات چندی، از این استاندارد ملی، ایران محسوب می‌شود.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار بشه آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.
استفاده از مرجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران به شماره ۱-۱۳۸۸: سال ۱۳۸۸، بخش تازم قسمت ۱: نمونه برداری

۳ اصول آزمون

آزمون قیف 7 شکل برای ارزیابی ویسکوزیته و قابلیت پرکنندگی بین خودمتراکم به کار می‌رود.

عنوان زمانی روانی از قیف 7 شکل ثبت می‌شود.

۴ وسایل

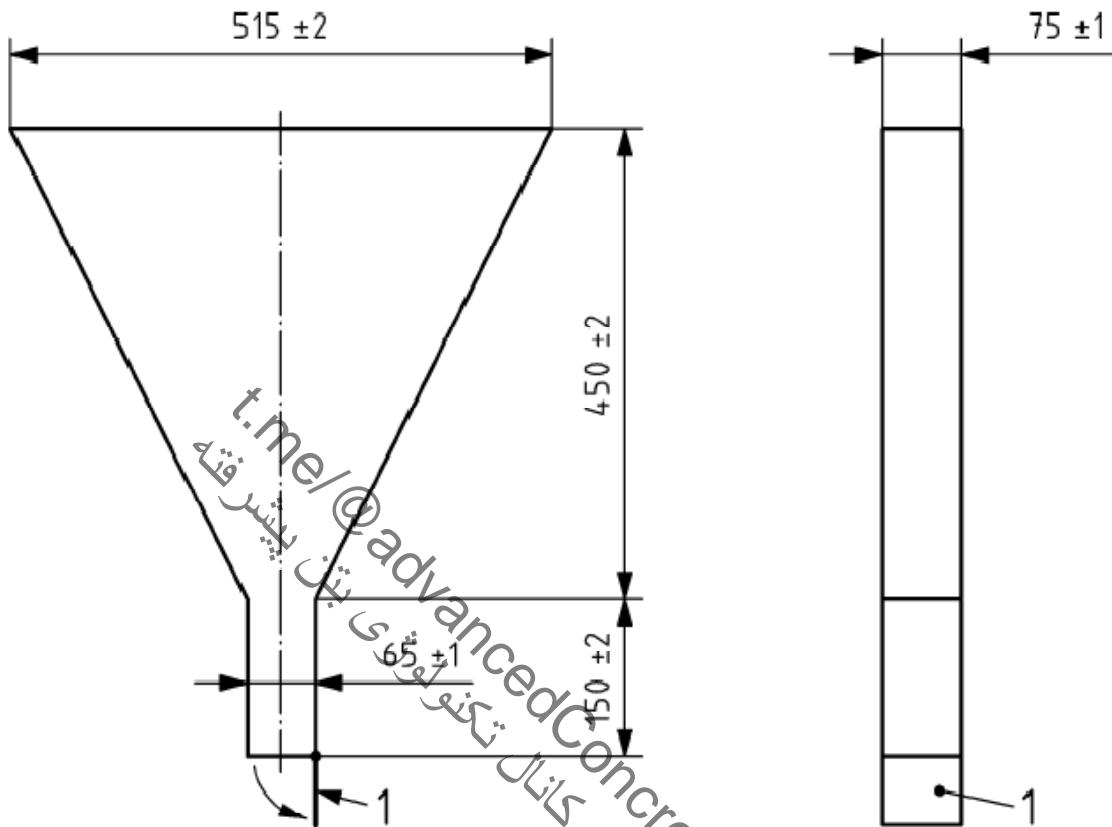
۱-۴ قیف ۷ شکل - ساخته شده با ابعاد داخلی و رواداری های مطابق شکل ۱، مجهز به دریچه های کشویی یا مفصلی برای آب بندی و قابلیت باز کردن سریع در پایه آن و پشتیبانی شده با یک قاب به طوری که قسمت فوقانی قیف افقی بماند و دارای آزادی کافی در زیر دریچه ها برای قرار دادن در زیر ظرف باشد.

۲-۴ ظرف- برای نگهداری آزمونه، طوری که حجم آن کمتر از ۱۲۱ نباشد.

۳-۴ زمان‌سنج- دارای قابلیت اندازه‌گیری ۱۸۰°.

٤-٤ لبه صاف - برای صاف کردن سطح بتن بالای قیف.

ابعاد بر حسب میلی متر

راهنمای

۱ دریچه های کشویی یا مفصلی

شکل ۱- قیف ۷ شکل

۵ آزمونه ها

کمینه آزمونه ۱۲۱ باید مطابق استاندارد ملی ایران شماره ۳۲۰۱-۱ تهیه شود.

۶ روش انجام آزمون

قیف و کف دریچه را تمیز کنید، سپس تمام سطح داخل دریچه را مرطوب کنید. دریچه را ببندید و نمونه بتن را بدون تکان دادن یا متراکم کردن مکانیکی در یک مرحله به داخل قیف بریزید و بالای قیف را سطح کرده، صاف کنید. ظرف را برای جمع آوری بتن در زیر قیف قرار دهید، بعد از وقفه $5(10 \pm 2)$ پس از پر کردن قیف، دریچه را

به سرعت باز کنید و زمان، t_7 ، را از باز کردن دریچه تا وقتی که مشاهده عمودی طرف پایین از طریق قیف برای اولین بار ممکن باشد، با دقت 0.1 s اندازه بگیرید. زمان t_7 ، زمان روان شدن از قیف ۷ شکل می‌باشد.

جريان بتن از قیف باید پیوشه باشد، اگر انسداد اتفاق افتاد، آزمون باید تکرار شود. اگر دوباره انسداد اتفاق بیافتد، بتن فاقد ویسکوزیتی لازم و قابلیت پرکنندگی به عنوان بتن خودمتراکم می‌باشد. در صورت روی دادن انسداد، آن را گزارش کنید.

۷ تکرار پذیری و تجدیدپذیری

تکرارپذیری، r ، و تجدیدپذیری، R ، طی برنامه‌ای توسط ۱۰ آزمایشگاه و ۲۰ مجری و ۲ بار تکرار حاصل شده و مطابق با استاندارد ۲-ISO 5725 تفسیر شده است.

مقادیر حاصل برای r و R در جدول ۱ ارایه شده است.

جدول ۱- تکرارپذیری و تجدیدپذیری برای مقادیر زمان روان شدن از قیف ۷ شکل

زمان روان شدن از قیف ۷ شکل، t_7 ، بر حسب ثانیه	تکرارپذیری r بر حسب ثانیه	تجددپذیری R بر حسب ثانیه
۱۵/۰ <	۱۲/۰	۸/۰
۴/۴	۳/۴	۲/۱
۶/۶	۵/۱	۳/۱

۸ گزارش آزمون

گزارش آزمون باید شامل موارد زیر باشد:

- الف- شناسایی آزمونه؛
- ب- محل انجام آزمون؛
- پ- تاریخ و زمان انجام آزمون؛
- ت- زمان روان شدن از قیف ۷ شکل؛
- ث- هر گونه انحراف از این استاندارد؛
- ج- تایید توسط کارشناس مسئول انجام آزمون مبنی بر انجام آزمون مطابق این استاندارد، به جز مورد بند ث؛
- چ- دمای بتن در زمان انجام آزمون؛
- ح- سن بتن در زمان انجام آزمون (در صورت مشخص بودن).

پیوست الف

(اطلاعاتی)

کتابنامہ

[1] ISO 5725-2, Accuracy (trueness and precision) of measurement methods and results - Part 2: Basic method for the determination of repeatability and reproducibility of a standard measurement method

کالج تکنولوژی بنز پیشرفت
t.me/@advancedConcreteTechnology